

February 2014 | CBBSS |

CBBSS INFOLETTER ON OIL AND GAS E&P

Съдържание

Васко Начев: Ще „възкръсне“ ли проекта „Южен поток“, макар и модифициран? стр.2

Scientific American:Търговски добив на шистов газ има само в четири страни стр.4

AllAfrica: Американски експерт призовава за информираност и прозрачност на конференция в Алжир стр.6

Bloomberg: Изпълнителният директор на Cuadrilla обяви, че разработването на шистов газ продължава стр.7

Scotsman: „Научни факти“ ще определят политиката по отношение на фракинга стр.8

Орбан: Енергийният съюз на ЕС е заплаха за Унгария стр.9

Rigzone: ЕС ще реструктурира руските енергийни връзки, когато стане нужда стр.10

Euractiv:Chevron спира проучването за шистов газ в Румъния стр.12

Newsletter content

Vasko Nachev: Does the project South Stream resurrect albeit in a modified form? p.2

Scientific American:Shale gas is commercially produced in just four countries p.4

AllAfrica: Shale Gas - U.S. Expert Calls for Transparency of Information p.6

Bloomberg: Cuadrilla CEO Says Proceeding With Shale-Gas Development in U.K p.7

Scotsman: 'Scientific fact' should decide fracking policy p.8

Euractiv: Orbán says EU's Energy Union is a threat to Hungary p.9

Rigzone: EU to 'Reframe' Russian Energy Ties When Time is Right p.10

Euractiv:Chevron gives up shale gas exploration in Romania p.12

Ще „възкръсне“ ли проекта „Южен поток“, макар и модифициран?

Васко Начев

Без съмнение през последните години „Южен поток“ се смяташе за най-големия енергиен проект не само за нашия регион, но и за цяла Европа. Принципно тръбопроводите съставляват значителна част от транспортната газова инфраструктура. Поддържането на съществуващите съоръжения е от решаващо значение за запазването на целостта и сигурността на доставките на природен газ, проектирането на нови тръбопроводи пък предполага значително планиране, технически и финансов анализ.

Няколко елементарни пресмятания свързани с този грандиозен проект обаче показват, че за транспортиране на количество от 15,75 млрд м3/год. (капацитета на една от четирите тръби в морския участък), дължина на трасето 900 км.- без междинни станции, диаметър на тръбата 32 инча и начално налягане 250 атм, крайното налягане ще е 19,3 атм. при скорост на газа- 53 м/сек. Това крайно налягане е не достатъчно, затова е необходимо началното налягане да е от

порядък на 275- 290 атм. Веднага изниква и въпросът: Съществуват ли компресори с такава мощност за достигане на тези стойности на налягане?!

След като само от началото на 2014 година Газпром изхарчи 509 млн. долара, съвсем неочаквано в първия ден на декември президентът Путин при посещение в Анкара обяви, че Русия прекратява работата по проекта „Южен поток“ и насочва изцяло вниманието си по изграждане на „Турски поток“. Тръбопровод, по който ще бъдат транспортирани предвидените количества от 63 млрд. м3 газ, но в посока Турция и от там до границата с Гърция вместо посока България. Малко по-късно стана ясно, че Газпром е купил всички останали акции в проекта Южен поток. Това означаваше, че за Eni SPA с 20%, Wintershall с 15% и 15% от дяловете EDF Energy бяха сведени до нула. От Saipem съобщиха, че са получили уведомление за "прекратяване на всякакви морски дейности" и това оставяше няколко офшорни собственици на кораби, свързани с проекта в Черно море, в несигурна позиция. Регистрираната в Кипър Deep Sea Supply има три доставки на тръби за газопровода, акостирани на пристанището в Бургас, Sea Spark, Sea Springer и Sea Spider. Британската

The Sea Lynx- компанията, която трябваше да осигурява транспорта по въздух чрез хеликоптер, и която имаше кратък период на съществуване у нас, е изпратена от региона обратно в Абърдийн и сега се търгува на спот пазара там. Норвежката Solstad има три PSV- Normand Corona, Normand Carrier and Normand Flipper, всички стоящи в българските пристанища, но с неясна перспектива в бъдеще. Sealion също има три PSV в подобна ситуация - Toisa Independent, Toisa Invincible и Toisa Wave. Датската компания Maersk имаше два AHTS морски съдове. Maersk Tracer остава в региона, докато Maersk Transporter е мобилизиран в посока борсата в Сингапур за извършване на търговска дейност.

Ще се стигне ли до окончателно решение за газопровод от Русия до България през Черно море или този въпрос ще си остане трайно отворен и само периодически ще се напомня за него. Въпреки че в редица свои изявления руснаците неведнъж заявяваха, че проектът „Южен поток“ е затворена страница за тях и изглеждаха непоколебими с решимостта си да продължат с турската алтернатива за износ на предвидените количества газ посока Централна и Източна Европа, заобикаляйки транзита през Украйна. От

Газпром са си дали сметка, че това ще е съпътствано с огромни технически трудности, необосновани инвестиции и на практика един такъв проект би бил безсмислен. Това е и причината президентът Путин при посещението си в Унгария през изминалата седмица да обяви, че все още нищо не е ясно относно газовите доставки и при положение, че Европа се съгласи да помага, има опция да бъде направено отклонение на „Турски поток“ посока България. Това изявление изглежда някак си изпразнено от съдържание по причина, че чисто технически няма как да бъде реализирано едно такова разклонение в морски участък на тръбопровод без наличие на газоразпределителна станция. От изявлението на руския ръководител не става ясно за каква помощ става въпрос: административно правна, финансова или някакъв друг вид. На всички е добре известно, че Европа няма да инвестира и цент дори в морски участък на газопроводи, нито пък има никакви намерения да отстъпва от трети енергиен пакет. Европа има нужда най-вече от нови доставчици. С други думи, ако към днешна дата все още клиентите търсят подходящия тръбопровод за доставка на природен газ, все повече се доближаваме

до времето, когато операторите на тръбопроводи ще се наложи да си търсят количества газ за транспорт.

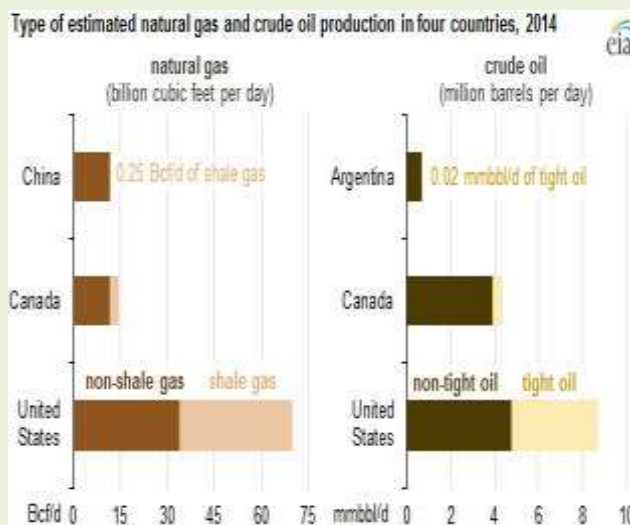
Europe needs mostly new suppliers. In other words while customers are still searching for the appropriate gas pipeline supply, the time will come when the pipeline operators will be searching for quantities of gas to be transported.

Търговски добив на шистов газ само в четири страни

Scientific American

САЩ, Канада, Китай и Аржентина са единствените четири страни в света, които добиват търговски обеми природен газ от шистови формации (шистов газ) или суров петрол от плътни формации (плътен нефт). До този момент САЩ са доминиращи в добива и на двете.

The United States, Canada, China, and Argentina are currently the only four countries in the world that are producing commercial volumes of either natural gas from shale formations (shale gas) or crude oil from tight formations (tight oil). The United States is by far the dominant producer of both shale gas and tight oil.

Източник: Агенция за енергийна информация, САЩ

Канада е другият голям производител на шистов газ и плътен нефт. Китай добива малки обеми шистов газ, а Аржентина малки обеми плътен нефт. Въпреки че техниката хидравлично разбиване се използва за добиване на природен газ и плътен нефт в Австралия и Русия добитото количество не идва от шистови формации с ограничена пропускливост.

И четирите държави увеличиха добива си през 2014, и в четирите държави добивът на природен газ и суров петрол от шистови и плътни формации нарастна с по-голям темп отколкото добива от нешистови и неплътни формации.

- В САЩ голяма част от ръста в добива на шистов газ идва от басейна Marcellus. В Региона Марселъс, Пенсилвания, добивът на сух природен газ се увеличава три пъти в последните три години от около 4.8 милиарда кубични фута на ден през 2011 до около 14.6 милиарда кубични фута на ден през 2014. Голяма част от добива на плътен нефт идва от находищата Eagle Ford и Bakken Shale. В региона Bakken петролният добив през 2014 е средно 1.1 милиона барела на ден, повече от два пъти и половина отколкото през 2011-0.4 милиона барела на ден.

- Добивът на плътен нефт в Канада се увеличава два пъти между 2011 и 2014 от 0.2 до 0.4 милиона барела на ден. Основният добив на плътен нефт в Канада се осъществява в Alberta и Saskatchewan. Същото важи и за канадския добив на шистов газ, който се увеличи от 1.9 през 2011 до 3.9 милиарда кубични фута на ден през май 2014, като се включи добива и от формацията Montney (Националният енергиен борд на Канада счита добива от формацията Montney за нешистов, но той е включен в общото количество канадски шистов газ).

- В Китай Sinopec и PetroChina докладваха търговски добив на шистов газ от находища в басейна Sichuan. Техният общ добив на шистов газ достигна до 0.163 милиарда кубични фута на ден, или 1.5% от общия добив на природен газ.

- В Аржентина добивът на плътен нефт се осъществява главно от басейна Neuquen, Vaca Muerta. Националната петролна компания YPF, партнираща си с Chevron, добива около 20,000 барела плътен нефт на ден от района Loma Campana.

Опити за проучване на шистови ресурси са налице в няколко държави, включително Алжир, Австралия, Колумбия, Мексико и Русия. Търговското разработване на шистов газ в САЩ обаче изисква способност за бързо сондиране на определен брой находища в една единствена геоложка формация от която да се реализира добива. Необходимите логистика и инфраструктура, включително производство на сондажно оборудване и разпространение на продукта на пазара не са дадени в останалите страни освен в САЩ, Канада и Китай, и в някаква степен Аржентина. Други фактори като право на собственост, данъчен режим, и социално

приемане също играят роля при вземането на решения за разработване на шистов газ и други плътни ресурси.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

Американски експерт призовава за информираност и прозрачност на конференция в Алжир

Allafrica

Американски експерт подчертава важноста на адекватната информираност на населението по отношение на рисковете и ползите при проучването на неконвенционални въглеводороди.

„Технологичното развитие помага за намирането на решения за тези рискове, но местното население и гражданското общество като цяло трябва да бъде информирано,“ подчерта директорът на центъра за изследвания MCOR Thomas Murphy по време на конференция, проведена в централата на Sonatrach в присъствието на изпълнителния директор на националната петролна компания Said Sahnoun, висши служители от енергийния

сектор както и представители от провинция Tamanrasset, където са локализирани две потенциални находища на шистов газ.

Murphy, който представи изследване, проведено от MCOR по отношение на американския опит, обяви, че не е възможен нулев екологичен риск, добавяйки, че гражданското общество трябва да бъде информирано и да бъде напълно наясно с тези рискове и възможните им решения.

Замърсяването на водоносните хоризонти, инфилтрацията на природен газ в питейната вода и проблемите с обратното депонирането на химически и радиоактивни отпадъци са възприемат от обществеността като основни рискове, свързани с експлоатацията на неконвенционален газ, каза Мърфи, който разгледа и развитието на този сектор в щата Пенсилвания (Източното крайбрежие на САЩ).

Въпреки това Алжир трябва изцяло да диверсифицира своята енергетика като включи целия си потенциал включително неконвенционални въглеводороди,

"The technological development helped finding solutions to these risks, but civil society and local populations should be informed."

възобновяемите енергийни източници и ядрена енергетика.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

Изпълнителният директор на Cuadrilla обяви, че разработването на шистов газ продължава

Bloomberg

Cuadrilla Resources продължава действията си в посока разработването на шистов газ в Северна Англия на фона на растяща опозиция и наложени временни забрани за сонджи в други райони.

„Продължаваме напред“, обяви главният изпълнителен директор Francis Egan пред Bloomberg. „Вече имаме всички разрешения от агенцията за защита на околната среда.“

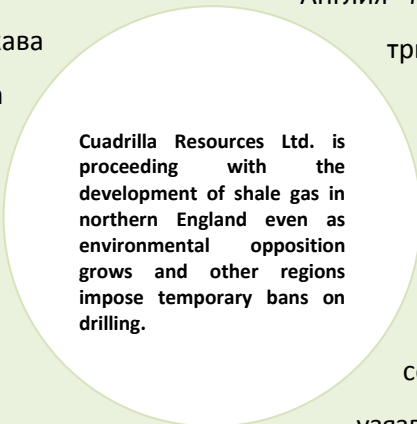
Шотландия и Уелс тази година наложиха мораториум върху фракинга докато не проучат всички предпазни мерки за околната среда. Cuadrilla беше изправена пред

неуспех миналата година, когато протестиращи в местния съвет в Lancashire предложиха да бъде отхвърлена кандидатурата на компанията да сондира на две места. Финалното решение беше отложено за април, след като компанията поиска удължаване, за да отговори на местни тревоги по отношение на проблемите с трафика и шума.

Според изчисленията на Bloomberg в северна Англия може да има ресурси от 1300 трилиона кубични фута газ, достатъчно за нуждите на страната за половин век, дори при условие, че само 10% от тях са извлекаеми. Ако Великобритания не разработва собствените си ресурси, тя ще бъде уязвима на геополитически рискове, свързани с внос от Русия или Близкия Изток, заяви Egan на конференция миналата седмица.

„Абсолютно сигурни сме, че ще се случи“, добави той по повод разработването на шистов газ във Великобритания.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

„Научните факти“ ще определят политиката по отношение на фракинга

Scotsman

Edinburgh International Science Festival 2015 стартира с призив за "ново Просвещение"

политическите решения по спорни въпроси като петрола в Северно море, фракинга и изменението на климата трябва да се основават на твърди научни факти, а не истерия.

Централна тема на тазгодишното издание на фестивала е т.нар. „Фабрика за идеи“, която обединява учени от световна класа, политици, изобретатели и новатори в дебати, и която ще се основава на „разума и рационалното мислене“ според думите на организаторите.

Един от най-важните дебати е истината за наличния петрол в Северно море и неговата стойност. Сред участниците са професор Alex Kemp от университета в Абърдийн; Oonagh Werngren, директор операции нефт и газ Великобритания; Baroness Worthington,

министър на енергетика и климатични промени в Камарата на лордовете; и професор Патрик Corbett от Heriot-Watt University.

2015 Edinburgh International Science Festival launches today with a call for a "new -Enlightenment"

Водещи учени на конференцията, която ще се проведе между 4 и 19 април, са носителят на Нобелова награда Peter Higgs, физикът Jocelyn Bell Burnell, и известния с теорията си Гея James Lovelock¹.

Други ключови аспекти в рамките на конференцията са енергетика и околна среда, където се отличава Междуправителствената експертна група по изменение на климата (IPCC), председателствана от Rajendra Pachauri Тя обсъжда изменението на климата в след Конференцията за климатичните промени IPCC / ООН в Париж през декември.

Amanda Tyndall, заместник-директор на фестивала, обяви: „Тази е Международната

¹ В своята книга "Гея - нов поглед върху живота на Земята" (издадена и на български език), Джеймс Лавлок представя своята теория за Земята като единен саморегулиращ се организъм. Придобила доста голяма популярност, днес теорията Гея е предмет на обстойни коментари и дебати от научна, философска и дори политическа гледна точка. В последно време Лавлок направи някои доста апокалиптични прогнози за бъдещето на планетата, като според него глобалната катастрофа на Земята е просто неизбежна.

година на ООН на Светлината и ние решихме, че именно Единбург, дома на Просвещението и на международния фестивал на науката, ще разгледа въпросите, базирайки се на доказателства и да бъде лидер по отношение на рационалното мислене.

Tyndall добави: „Бих казала, че въпросът за климатичните промени е изопачен от емоционални фактори“

„В навечерието на шотландския референдум за независимост се въртяха много различни факти и цифри, което затрудняваше гражданите да формират ясна гледка точка. Нашето събитие е възможност наистина да се разсъждава по този въпрос, както и колко петрол е останал и дали си струва той да бъде извлечен.“

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

Орбан: Енергийният съюз на ЕС е заплаха за Унгария

Euractiv

Унгарският министър председател Viktor Orbán заявя, че неговата

страна има „голям проблем“ с плановете на ЕК за създаване на енергиен съюз, който по думите му заплашва националния суверенитет.

Orbán, който бе домакин на руския президент тази седмица, от когото той получи отстъпки за цените на газ доставките, заяви, че страната му не е съгласна да информира ЕК за газ споразуменията си с Русия.

Един от ключовите елементи на енергийния съюз е, че сделките на държавите-членки със страни извън ЕС трябва да бъдат наблюдавани от ЕК преди да бъдат подписани. Русия винаги е настоявала тези сделки да останат конфиденциални.

Самият Orbán обяви, че Унгария сега получава руски газ на 260 долара за 1000 кубически метра, в сравнение с 500 долара през 2009. Русия се отказа от искането си Унгария да плаща за неизползван газ по клаузата „вземаш или плащаш“.

Унгарският министър председател също така даде да се разбере, че Унгария вече няма да изпраща обратни потоци руски газ

Putin and Orbán contemplate stronger energy ties

към Украйна. В последните месеци Полша, Унгария и Словакия изпращаха обратни потоци руски газ, който тези страни купуват на по-ниска цена, към Украйна, от където този газ се транзитира. ЕС подкрепя инициативата и помага за финансирането на техниката, която прави възможна обратните потоци.

„Ние трябва да обещаем на Москва, че руски газ няма да бъде изпращан обратно към Украйна,“ заяви Орбан.

Той добави, че страната може да праша газ на Украйна, който е закупен на спот пазара, чрез австрийския газов хъб.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

ЕС ще реструктурира руските енергийни връзки когато стане нужда

Rigzone

ЕС ще обсъди „реструктуриране“ на енергийните отношения на базата на пазарни репери с Русия в подходящ момент, а засега се фокусира върху създаването на

Particular attention will be paid to upgrading "the strategic partnership on energy" with Ukraine.

стратегическо газ партньорство с Украйна. Това показва проекто-документ на ЕС.

ЕК, изпълнителният орган на ЕС, цели да създаде единен енергиен пазар, основаващ се на трансграничните връзки за подобряване сигурността на доставките и намаляване зависимостта от Русия.

Очаква се следващата седмица ЕК да публикува стратегията си по отношение на енергийния съюз.

„Когато условията са подходящи, ЕС ще обмисли преформулиране на енергийните отношения с Русия на базата на равнопоставеност по отношение на отварянето на пазара, лоялната конкуренция, защита на околната среда и безопасността, за взаимна полза и на двете страни“,

На този етап специално внимание ще бъде обърнато на „стратегическото енергийно партньорство“ с Украйна. В новата стратегия ще бъде отразена важността на Украйна като транзитна страна, както и подобряване на инфраструктурата и енергийната й ефективност с цел да се намали зависимостта от доставки.

Дългогодишните връзки на Русия с ЕС и Украйна, основният транзитен маршрут за руски газ към ЕС, се влошиха с началото на украинския конфликт.

Въпреки европейските усилия за прекратяване на огъня, боевете в Украйна продължават.

Руският газов гигант Газпром спря доставките на газ към Украйна миналия юни поради спор за цените, и възстанови след посредничество на ЕС в сделка с краен срок – края на месец март.

Миналата седмица Русия възобнови доставките на бунтовническата източна част на Украйна след като Киев прекъсна доставките, позовавайки се на повреда в мрежите.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА
НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

Шеврон спира проучването за шистов газ в

Румъния

Euractiv

Шеврон обяви, че прекратява плановете си за проучване на шистов газ в Румъния, след като оценка показва, че прибрежния район на Черно море не може да се конкурира успешно с други инвестиционни възможности.

Енергийните компании бяха привлечени от оценките за огромни шистови ресурси в Полша и Румъния. Миналия месец американският енергиен гигант взе решение за прекратяване на операциите и в Полша.

„Това е бизнес решение, което е резултат от цялостната оценка на Шеврон, че конкретният проект в Румъния в момента не се конкурира успешно с други възможности за инвестиции в нашето глобално портфолио," заяви Kent Robertson от Шеврон.

Шеврон е четвъртата най-голяма американска корпорация и втора сред енергийните компании.

Американската администрация за енергийна информация оцени Румъния на

"This is a business decision which is a result of Chevron's overall assessment that this project in Romania does not currently compete favourably with other investment opportunities in our global portfolio."

51 трилиона кубични фута шистов газ, което ще покрие нуждите на страната за повече от век.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

Уточнение

Авторите на настоящия информационен бюлетин финансират това начинание, водени от своята гражданска позиция за необходимостта от пълноценна и балансирана информираност на обществото по въпросите на проучването и добива на нефт и газ. Проявилите интерес да подпомогнат проучванията и информационната дейност на Центъра за изследвания на Балканския и черноморския регион могат да се обръщат за повече информация и конкретни проекти към координатора на програмата на следния адрес cbbsinfocenter@gmail.com

Unsolicited mail: Ако не желаете да получавате този инфолетър, моля да се отпишете от адресния списък като изпратите обратно съобщение на cbbsinfocenter@gmail.com
Правата по превода на всички статии принадлежат на издателите на настоящия информационен бюлетин.

Контакти за повече информация:

Алекс Алексиев

alexralex@aol.com

Васко Начев

vasko@infonetbg.com

Илиян Василев

idvassilev@innoenergy.biz

Мартин Владимир

mvladimirov@ceemarketwatch.com

Руслан Стефанов

ruslan.stefanov@online.bg

Христо Казанджиев

h.kazandjiev@yahoo.com

